

Tvorac košmarnih svetova

Gordana Nonin

Mađarski pisac Laslo Darvaši (1962) prvi je dobitnik Međunarodne nagrade za književnost "Aleksandar Tišma", koju dodeljuje Fondacija "Aleksandar Tišma" iz Novog Sada.

Laslo Darvaši je rođen u Tereksentmiklošu u Mađarskoj i jedan je od vodećih i najčitanijih mađarskih pripovedača i romansijera. Poznat i kao pesnik i dramski pisac, Darvaši je posebno cenjen kao pisac kratkih priča. Tri Darvašijeve priče su dramatisovane i pretočene u pozorišne predstave. Prve kratke proze počeo je pisati pod pseudonimom, a dela pod vlastitim imenom, kratku prozu i novele, objavljuje od 1991. godine. Najvažnije knjige priča su: "Grmovi ruža u Vajnhagenu" (1993), "Najtužniji orkestar na svetu" (1993), "Borgonjonijevska tuga" (1994), "Kako zavesti gospođicu bibliotekarku" (1997), "Moja ljubav, drugarica Dumumba" (1998), "Nabaviti ženu" (2000), "Lovci na pse iz Lojanga. Kineske priče" (2001), a romani: "Legenda o umetnicima plakanja" (1999), "Tajna svetska fudbalska reprezentacija" (2006), "Žderači cveća" (2009).

Laslo Darvaši je dobio više mađarskih književnih nagrada, od kojih su

najvažnije: "Tibor Deri" (1993), Nagrada "Knjiga godine" (1994), "Kradi" (1996), "Atila Jožef" (1998), "Milan Fišt" (2005) i "Šandor Marai" (2008), a u Nemačkoj je dobio Nagradu "Most Berlin" (2004). Knjiga ratnih i ljubavnih novela "Nabaviti ženu", najprevođenija Darvašijeva knjiga, objavljena je u Nemačkoj, Francuskoj, Holandiji, Sloveniji i Hrvatskoj, a kod nas je ovu knjigu, koja je nastala pod snažnim utiskom krvavog građanskog rata u bivšoj Jugoslaviji, preveo Arpad Vicko i

Foto: Lenke Szilagyí

objavila izdavačka kuća Arhipelag. Upravo novelistički ciklus "Nabaviti ženu", prema oceni evropske kritike, predstavlja najbolje delo Lasla Darvašija.

Nagradu "Aleksandar Tišma" koju će istoimena Fondacija iz Novog Sada dodeljivati svake dve godine, Darvaši dobija za knjigu priča "Wintermorgen (Gott. Heimat. Familie)" objavljenu na nemačkom jeziku (Suhrkamp Verlag, Berlin 2016). Žiri je radio u sastavu Ilma Rakuza - predsednica, Đerđ Konrad, Peter Handke, Vladislava Gordić Petković i Matijas Enar. Najviše ocene žiri je dao Darvašiju uz obrazloženje da se u ovoj zbirci od 35 novela, čiji je naslov u prevodu "Zimsko jutro (Bog. Domovina. Porodica)", pisac bavi narušenim porodičnim odnosima, socijalnom nemaštinom i zapostavljenosti, mržnjom prema strancima, kriminalitetom i nesrećama, ali i misterioznim dešavanjima koja svakodnevni život izbacuju iz takta. "Svejedno da li je reč o mlađim ljudima, invalidima, muzičarima ili očevima i sinovima, Darvašijevi likovi zahvaćeni su nekom vrstom nostalgicne neutešnosti čija apsurdnost ponekad podseća na Kafku. Na virtuozan način autor izražava njihova osećanja i dela, stvarajući velikom sugestivnom moći košmarne svetove koji ujedno šokiraju i fasciniraju. Magija Darvašijevog jezika ume da transcendiraju čak i ono najstrašnije. To njegovu knjigu čini jedinstvenim čitalačkim doživljajem", navodi se u obrazloženju.